

Fjölbrautaskóli Suðurlands
Haustönn 2026

LÍFR1RS04

(Ræktunarstefnur lífrænnar ræktunar)

Kennari/kennarar:	Bryndís Björk Reynisdóttir (BBR) bryndisbjork@fsu.is , Ingólfur Guðnason (IG) ingolfurg@fsu.is
-------------------	---

Áfangalýsing:

Fjallað er um sögu og stöðu umhverfismála almennt, áhrifum mannsins á lífríki jarðar (hnatthlýnun), sjálfbærni, unnið verkefni í tengslum við staðardagsskrá (think globally – act locally). Fjallað verður um strauma og stefnur í lífrænni ræktun. Farið yfir löggjöf lífrænnar landbúnaðarframleiðslu og hvaða stuðningskerfi er til staðar við bændur sem vilja leggja fyrir sig lífræna ræktun. Fjallað er um hvernig hvernig staðið er að vottun lífrænnar framleiðslu á Íslandi og annars staðar í heiminum og aðferðir og tilgang reglulegra úttekta á starfsemi lífrænna framleiðenda.

Undanfari: Almennar forkröfur garðyrkjunáms.

Þekkingarviðmið - nemandi skal hafa aflað sér þekkingar og skilnings á:

- Mikilvægi umhverfismála í heiminum
- Hvernig maðurinn getur haft á umhverfi sitt.
- Hugtakinu sjálfbærni og hvernig það tengist framleiðslu með lífrænum aðferðum.
- Heimsmarkmið Sameinuðu þjóðanna, Staðardagsskrá 21
- Helstu straumum og stefnum í lífrænni ræktun.
- Löggjöf landbúnaðarframleiðslu og stuðning við lífræna framleiðslu.
- Vottunarkerfum í lífrænni ræktun og hvers konar kerfi er í notkun á Íslandi.
- Tilgangi og aðferðum við úttektir á starfsemi framleiðenda í lífrænni ræktun.

Leikniviðmið - nemandi skal hafa öðlast leikni í:

- Afla sér upplýsinga um stöðu umhverfismála
- Meta hvaða afleiðingar ýmsar aðgerðir manna hafa á umhverfið
- Vinna með hugtakið sjálfbærni og tengja það mismunandi straumum og stefnum í ræktun.
- Leita sér upplýsinga um löggjöf í landbúnaðarframleiðslu og hvernig hún virkar í raun.
- Greina milli mismunandi vottunarkerfa á Íslandi og í nágrannalöndum og meta hvernig eftirfylgni hefur áhrif á gæði framleiðslunnar.

Hæfniviðmið - nemandi skal geta hagnýtt þá þekkingu og leikni sem hann hefur aflað sér til að:

- Gera sér grein fyrir samhengi milli aðgerða mannsins og stöðu umhverfismála í heiminum ...sem er metið með... rökstuðningi.
- Sýna skilning á mikilvægi sjálfbærni í heiminum og hvernig hægt er að þætta sjálfbærni inn í mismunandi framleiðsluaðferðir lífrænnar ræktunar ...sem er metið með... rökstuðningi og kynningu.
- Bera saman mismunandi strauma og stefnur í lífrænni ræktun og miðla þekkingu sinni til annarra ...sem er metið með... kynningum og fyrirlestrum.
- Bera stöðu lífrænnar ræktunar saman við stöðu hefðbundins landbúnaðar, með tilliti til löggjafar, styrkjaumhverfis og reglna um vottun og eftirfylgni hennar ...sem er metið með... rökræðum, kynningum og fyrirlestrum.

Námsefni:

- Lesefni og glærur frá kennara

Áætlun um yfirferð og verkefnaskil:

	Ræktunarstefnur lífrænnar ræktunar				
Vika	Kennslu-vika	dags	kl	efni kennslu	
35	1	28.ágú	09:00-12:00	Lotuvika. Kynning á áfanga. Moltugerð	BBR, IG, HHH
36	2	1.sep	09:00-12:00	Landbúnaðarbyltingin. Iðnbyltingin. Ísland í upphafi 20. aldar	BBR
37	3	8.sep	09:00-12:00	Hugmyndir um næringarupptöku plantna	BBR
38	4	15.sep	09:00-12:00	Fyrstu kemísku áburðartegundirnar í landbúnaði og garðyrkju	BBR
39	5	23.sep	09:00-12:00	Lotuvika. Moltugerð skoðuð. Heimsókn í Hveragerði eða Þorlákshöfn. Skýrsla 1	BBR, HHH
40	6	29.sep	09:00-12:00	Fyrstu heildstæðu ræktunarkerfin	BBR
41	7	6.okt	09:00-14:10	Þróun hugmynda um lífræna ræktunarhætti. Frumkvöðlar lífrænna ræktunaraðferða.	IG
42	8	13.okt	09:00-14:10	Jarðvegur og áburðargjöf á Íslandi. Kynning á lífrænum áburðargjöfum.	IG
43	9			Engin kennsla	
44	10	28.okt	09:00-15:45	Lotuvika. Heimsókn á höfuðborgarsvæðinu. Skýrsla 2	BBR, IG
45	11	3.nóv	09:00-12:00	Umhverfismál, sjálfbærni og ræktun. Grunnildir lífrænnar ræktunar.	BBR
46	12	10.nóv	09:00-12:00	Lífræn vottun, vottunarkerfi og úttektir.	BBR
47	13	17.nóv	09:00-12:00	Lífrænar varnir. Undirbúningur fyrir próf.	BBR
48	14			Engin kennsla	
49	15			Prófavika	
50	16			Prófavika	
51	17			Sjúkra- og endurtökupróf	

Sérreglur áfangans:

Skýrslur, ástundun og verkefni gilda 40% af lokaeinkunn.

Skriflegt lokapróf gildir 60% af lokaeinkunn.

Til að öðlast próftökurétt þarf nemandi að hafa að lágmarki 4,5 í einkunn fyrir verkefni. Lágmarkseinkunn á prófi er 4,5 svo verkefnaeinkunn taki gildi. Athugið að skyldumæting er í lotuvikur.

Reglur um svindl og notkun gervigreindar

<https://www.fsu.is/is/namid/namskrofur-og-reglur/reglur-um-svindl-i-verkefnum-og-profum>

Ef að grunur um ritstuld og/eða óleyfilega notkun á gervigreind vaknar gætu nemendur þurft að gera munnlega grein fyrir verkefni/prófi.

Sömu reglur gilda um notkun gervigreindar við skrif og gilda um heimildaskráningu almennt. Reglur um heimildaskráningu má finna á heimasíðu skólans.

<https://www.fsu.is/is/namid/namskrofur-og-reglur/heimildaskraning-leidbeiningar>

Námsmat:

Námsþáttur	Lýsing á námsmati	Vægi
Skýrsla	Skýrsla eftir lotuvikur x2, moltugerð og heimsókn	10%
Þátttaka	Mæting og þátttaka í lotuvikum	10%
Verkefni	Verkefni	20%
Lokapróf	Lokapróf	60%
Samtals		100%

Námsmats- og prófsýningardagur

Námsmats- og prófsýningar alltaf við lok hvernar annar. Námsmats- og prófsýning er mikilvægur hluti af náminu því þar færðu:

- tækifæri til að sjá hvernig þér gekk.
- útskýringu á námsmati hvort sem um lokapróf eða símat er að ræða.
- ráðleggingar sem geta nýst þér í áframhaldandi námi.
- tækifæri til að gera athugasemd við niðurstöðu námsmatsins ef þér þykir hún ósanngjörn.

Kennsluáætlun er sett fram með fyrirvara um breytingar.

Reykjum, ágúst 2026, Bryndís Björk Reynisdóttir